

32.0422 מקצועות צבאיים - חוגרים - עקרונות

תוקף סעיפים 1 עד 21 מה- 10 במארס 2008

כללי

1. הוראה זו מתארת את העקרונות, השימושים והמאפיינים של המקצועות הצבאיים. כללי הקידום, התהליכים וההגדרות מפורטים בהוראות קבע אמ"ש.
2. המקצוע הצבאי הוא מסגרת ארגונית של כוח האדם העוסק בתחום עיסוק בעל מאפיינים משותפים. המקצוע מכיל מטלות שמידת מורכבותן עולה בהתאם לעלייה בסוגים המקצועיים. המקצוע משמש את גורמי הפיקוד ואת מנהלת כוח האדם בתחומי התכנון, המיון, הויסות והקידום המקצועי של החוגרים, כדי למצות ביעילות את היכולת הצפונה בחוגרי צה"ל לפי כישוריהם האיכותיים והמקצועיים.
3. נתוני המקצועות הצבאיים יתפרסמו במסגרת רשימת המקצועות הצבאיים (להלן: "רמ"ק"), במערכת האמ"שית הממוכנת - כאמור בהוראות אמ"ש-חטיבת תומכ"א.
4. הגדרת המקצועות הצבאיים וסיווגם הינם באחריות אמ"ש-חטיבת תומכ"א-מנט"ם, (להלן: "הגורם האחראי"), בהתאם לאמות מידה שהוא מפרסם.
5. תיאורם וסיווגם של המקצועות הצבאיים יתבססו על שיטת ניסוח עיסוקים, שבאמצעותה מנותחות המטלות המרכיבות את המקצוע, הידיעות הנדרשות לביצוען ונתוני כוח האדם המתאים לביצוען.
6. קביעת תקנים למקצועות הצבאיים ופרסומם יבוצעו על בסיס תיאורי המקצוע שהגורם האחראי מפרסם.

מאפייני המקצוע הצבאי

7. כל מקצוע צבאי יכיל את המרכיבים האופייניים המפורטים להלן:
 - א. העבודה המבוצעת על מטלותיה, שיטותיה, תהליכיה ומרחב האחריות הקשור בה.
 - ב. ידיעות נדרשות - השכלה כללית, השכלה מקצועית, ידיעת עברית וכדומה.
 - ג. תכונות וכשרים ספציפיים נדרשים - אחריות, כושר הסתגלות, תושייה וכדומה.
 - ד. הגדרת הרמות התעסוקתיות השונות במקצוע (אם יש), ופירוט ההכשרה והניסיון הנדרשים בכל רמה.
 - ה. אפיונים ארגוניים מיוחדים - זיקה מקצועית (לרבות שיוך לאוגדן מקצועות), זיקה חילית וכדומה.

שימושי המקצוע הצבאי

8. המקצוע הצבאי ישמש לשני תחומים עיקריים, כמפורט להלן:
 - א. בניית מסגרת ארגונית לטיפול בחייל, כמפורט להלן:
 - 1) חוגר ישובץ במקצוע צבאי, אם נתוניו יתאימו לדרישות המקצוע, ותוך מיצוי מלא של היכולת הצפונה בנתוניו;
 - 2) חוגר יתפתח מקצועית, במסגרת תחום תעסוקה מוגדר, תוך התקדמות בתפקידים ברמות השונות, ותוך סבב בין תפקידים ברמה מסוימת.

ב. בניית מסגרות ארגוניות לטיפול בהיקפי כוח אדם תהיה כמפורט להלן:

(1) תכנון-

- (א) חלוקת כוח האדם בין מקצועות, בין יחידות ובין חילות תתוכנן מראש;
- (ב) תכנון ובחינה מראש של מערך ההכשרה שנדרש לשיבוץ ולקידום מקצועי, לפי צורכי הכמות והאיכות הצפויים בכוח האדם, לפי ממצאי כוח האדם ולפי נתוניו;
- (2) מיון - התאמת מרב החוגרים, על נתוניהם האישיים, למרב התפקידים הפנויים, על דרישותיהם, כדי שיתקיים ניצול מרבי של סך כל כוח האדם ונתוני האיכות העומדים לרשות הצבא;
- (3) ויסות ותנועה - ביצוע תחלופה של כוח אדם בין מקצועות (בתחום מקצועי משותף או בין תחומים מקצועיים שונים) ובין יחידות וחילות (באותו מקצוע או בשינוי מקצוע), בהתאם לתכנון הקבוע מראש ובהתחשב בצרכים המשתנים בכוח האדם.
- (4) קידום מקצועי - קביעת קצב קידום של החוגרים והיקפו, בהתאם לצורכי האיוש וביצוע הפעולות הנדרשות לקידום, (הכשרות, בחינות וכד') לפי התכנון ובהתחשב בצרכים המשתנים.

מיון למקצועות צבאיים

9. הפניית חוגר למקצוע צבאי תיעשה לפי מאפייני המיון המפורטים להלן:

- א. ידע נדרש, היתרים ורישיונות, נתוני איכות ונתונים הנדרשים מאופי התפקיד.
- ב. כושר בריאותי.
- ג. שנות לימוד.
- ד. רמת ידיעת העברית.
- ה. סוג ביטחון.

הסיווג המקצועי

10. לכל מקצוע צבאי ייקבע סוג מקצועי אחד, לפחות.
11. הסוג המקצועי במקצוע צבאי הוא חלוקה של המקצוע לשלבים שמאפיינים את דרגות ההתמחות המקצועית ואת רמות התפקידים השונות במקצוע.
12. הסוג המקצועי במקצוע מסוים ייקבע לפי רמת הדרישות המקצועיות והניהוליות הנדרשות לבצע את המטלות בכל אחד משלבי המקצוע. סולם הסיווג המקצועי הוא אחיד לכל מקצועות צה"ל, לפי אמות מידה אחידות.
13. הסיווג המקצועי משמש למטרות המפורטות להלן:
- א. התוויית דרך ההתפתחות בתוך המקצוע והגדרת התנאים הנדרשים לקידום מקצועי (תנאים איכותיים, ותק מקצועי, הכשרות וכד').
- ב. חלוקת המקצוע ואוכלוסייתו לרמות שונות אחדות, העשויות לשמש כמסגרות ארגוניות משניות לטיפול בכוח האדם.
- ג. קביעת תפקידים בכירים במקצוע.
- ד. קביעת רמתם היחסית של המקצועות במדרג (הייררכייה) המקצועי הצבאי.
- ה. הערכת הרמה המקצועית של החוגר.
- ו. קביעת התמחותו המקצועית של החוגר, כתנאי לקידום בדרגה צבאית.

בלמ"ס

32.0422
פקודות מסכ"ל, 15 נוב' 81

ז. קביעת שיעור תוספת שכר לה זכאי החוגר.

קידום מקצועי

14. המקצועות הצבאיים, על סיווגם ואיגודם, מהווים מסגרת להתפתחותו המקצועית של החוגר, וישמשו כמכשיר בידי מערך כוח האדם, בכל רמותיו, לארגונו ולביצועו של הקידום המקצועי.

15. מהלך הקידום המקצועי של החוגר תוך שירותו מוגדר לפי מסלול הקידום המקצועי שנבחר עבורו, לפי צורכי מערך כוח האדם ובהתחשב בכישורי החוגר.

16. מסלול קידום אופייני מורכב מתחנות דרך מקצועיות המסודרות לפי קדימותן הכרונולוגית והכוללות:
א. מקצועות צבאיים וסוגים מקצועיים.

ב. הכשרות בסיסיות ומתקדמות, בחינות מקצועיות ודרכי הסמכה אחרות.

ג. תפקידים לפי תקן.

17. אמ"ש-רמ"ח תומכ"א אחראי להגדיר את נוהל הבחינה המקצועית להכרה, לעדכון ולביטול תפקידים במסלול הבכיר בצה"ל.

המנחה המקצועי

18. האחריות לתכנון ולפיקוח על המקצועות הצבאיים ועל מסלולי הקידום תחולק בין רשויות מקצועיות מיוחדות, הנקראות "מנחים מקצועיים".

19. כמנחים המקצועיים ייקבעו קצינים שהמקצוע תואם את ייעודם ואת המשימות שבאחריותם: מפקדי הזרועות, ראש האגפים במטכ"ל וקציני החיל הראשיים. קצינים אלה יקבעו את המנחים המקצועיים של המקצועות השונים.

20. תפקידי המנחה המקצועי מפורטים להלן:

א. ייעוץ לגורמים האחראים בהקמת המקצועות ומסלולי הקידום המקצועי, המונחים על ידו, ובעדכוןם השוטף בהתאם לצורכי הצבא.

ב. אחריות על קביעת מרכיבי המקצוע ודרישותיו במקצועות המונחים על ידו, וייעוץ לגורמים האחראים בהכנתם.

ג. ייעוץ לגורמים הממונים על תנועת כוח אדם, בכל הנוגע לקידום של חיילים (במקצוע או בין מקצועות שבהנחייתו), שלא בדרך ההתקדמות הרגילה.

ד. הכנת תוכניות לקורסים ולבחינות מקצועיות למקצועות שבהנחייתו, והגשתם לאישור גורמי המטכ"ל המתאימים.

ה. הנחיית בסיסי ההדרכה בכל הנושאים המקצועיים שבהנחייתו, המועברים בקורסים ופיקוח על רמת הקורסים.

ו. מינוי בוחנים מקצועיים למקצועות שבהנחייתו, ופיקוח על רמתן של הבחינות המקצועיות ועל ביצוען הנאות.

ז. השתתפות בתכנון מועדים, קיבולות ומקומות ביצוע לקורסים ובחינות.

ח. בקרת הקידום המקצועי במקצועות שבהנחייתו ופיקוח עליו.

בלמ"ס

אחריות מטה

21. סמכויות הגורם האחראי בנושא המקצועות הצבאיים יקיפו את התחומים המפורטים להלן:

- א. אחריות מטה תורתית להגדרה ולתיחום תעסוקה מקצועית של כוח אדם.
- ב. אישור, קביעה, עדכון, ביטול ופרסום של המקצועות הצבאיים, סיווגם, איגודם, אפיונם, בחינתם, הכשרתם, מסלולי הקידום הנוגעים להם, שימושיהם וכדומה.
- ג. פיקוח ובקרה על הקידום המקצועי, ואישור חריגים לקידום שלא בדרך ההתקדמות הרגילה.
- ד. אחריות על תקינות הכלים המיכוניים (רשימת מקצועות צבאיים, טבלאות ממוכנות וכדומה).